

Oldtidskundskab

Oldtidskundskabs genstandsområde og materialer

I oldtidskundskab beskæftiger vi os med den antikke græske og romerske kultur i bredeste forstand fra 800 f.Kr. til 400 e.Kr. Denne kultur udforsker vi gennem antikke tekster og kunst. Vi beskæftiger os altså både med fiktion/skønlitteratur (f.eks. genrerne epos og drama), sagprosa/faglitteratur (f.eks. historiske, retoriske og filosofiske tekster) samt kunst (skulptur, arkitektur og vasemaleri). Vi arbejder også med, hvordan antikken bliver brugt i moderne kunst og litteratur.

Oldtidskundskabs discipliner og emner

Selvom vi arbejder med tekster størstedelen af tiden, er oldtidskundskab altså ikke kun et litteraturfag, men indeholder mange forskellige discipliner, herunder kunsthistorie, religion, historie, samfundsforhold og filosofi. Man kan derfor kalde oldtidskundskab et 'områdestudium', fordi man arbejder med et særligt område (den græsk-romerske kultur i antikken), men med mange forskellige discipliner.

Metoder i oldtidskundskab

Oldtidskundskab er et humanistisk fag og tager udgangspunkt i hermeneutikken, som er læren om fortolkning. Fagets overordnede metode er nærlæsning af teksterne. Metoden kaldes autopsi og betyder selvsyn. Den autoptiske metode betyder, at vi analyserer og fortolker en tekst ved selv at se på teksten uden forklarende mellemlid. Vi læser ikke tekster om Platon, men af Platon. Den autoptiske metode danner udgangspunkt for analyse og fortolkning. I forlængelse heraf anvendes der forskellige metoder og analysestrategier alt efter genren og efter, om der fokuseres på tekstinterne eller teksteksterne faktorer.

Alle græske og romerske tekster bearbejdes ud fra den autoptiske metode (nærlæsning) i kombination med tekstanalyse og fortolkning. Eleverne kan efter valg af genre supplere med følgende metoder:

- **Nykritisk metode** (personkarakteristik, handlingsforløb, tid og sted, fortælle teknik, billedsprog, tema og budskab)
- **Strukturalistisk metode** (kontraktmodellen, aktantmodellen, grundstrukturmodellen)
- **Indholds- og begrebsanalyse** (overordnet indhold og tematik, centrale passager, særlige begreber, verdens- og menneskesyn)
- **Social- og kulturhistorisk analysemetode** (økonomiske, politiske og sociale forhold, ideer og værdier, værkets virkningshistorie)

- **Argumentationsanalyse og retorik** (kommunikationsmodeller, appelformer logos, etos, patos, argumentationsanalyse)
- **Monumentanalyse** (skulpturanalysemodeller, arkitekturanalysemodeller, analysemodeller for vasemaleri, vægmaleri, mosaikker mv.)

Eksempler på metodevalg:

1. Epos med tekster fra Iliaden, Odysseen, Vergil: Den autoptiske metode med tekstanalyse og fortolkning. Der suppleres med nykritisk samt indholds- og begrebsanalyse herunder genretræk som f.eks. formelvers.
2. Historiske tekster (historiografi) af Herodot, Thukydid, Cicero: Den autoptiske metode med tekstanalyse og fortolkning. Der suppleres med social- og kulturhistorisk metode samt evt. argumentationsanalyse og retorik.
3. Drama med uddrag af Antigone, Kong Ødipus eller Medea: Den autoptiske metode med tekstanalyse og fortolkning. Der suppleres med strukturalistisk metode og nykritisk metode herunder personkarakteristik.
4. Filosofi med udvalgte tekster af Platon, Cicero og Seneca: Den autoptiske metode med tekstanalyse og fortolkning. Der suppleres med filosofisk analyse (hypotetisk deduktiv metode) og begrebsanalyse samt evt. kulturhistorisk analyse.

Birgitte Ahrenkiel
Fagkoordinator
SRP 2019-20

Eks. EN og ol med temaet "Heltebegrebet"

Hvordan udvikler heltebegrebet sig fra den græske oldtid og op til i dag, og hvorfor har heltebegrebet ændret sig?

Underspørgsmål:

1. Hvordan defineres helten i den græske oldtid i forhold til den moderne helt i dag?
2. Hvordan fremtræder/fremstilles Odysseus som helten i (1. og 9. sang) i forhold til hovedpersonen Walter Mitty i filmen "The secret life of Walter Mitty"?
3. Er Walter Mitty repræsentativ for heltebegrebet i dag?
4. Har heltebegrebet ændret sig fra den græske oldtid?

Eks. EN og ol med temaet Atlantis-myten

Oneliner:

Hvorfor blev myten om Atlantis et gennemgående litterært tema fra den græske oldtid op til moderne tid?

Metode:

Oldtidskundskab:

- Filosofiske metode: Denne metode er brugt til at vise hvad Platons idelogi og teori er.
- Begrebsanalyse: Undersøger meninger på begreber, som Atlantis myten.

Engelsk:

- Hermeneutiske metode: Få forståelse og fortolkning af Thomas Mores bog "Utopia".
- Nykritik

Underspørgsmål:

Hvad siger Platon om Atlantis myten?

Hvordan beskriver Thomas More Atlantis myten i forbindelse med Utopia?

Hvilken hensigt har Platon med denne myte?

Hvordan er Thomas Mores syn på et idealsamfund?

Hvordan kan man sammenligne Platons ideer om Atlantis, med Thomas Mores Utopia, om den perfekte stat?

Hvordan kan Platons ideer om staten Atlantis, perspektiveres til tidligere konklusioner?

Den politiske tale (SA og ol) (EN og ol)

Hvordan fremstår den politiske tale i hhv. Perikles gravtale og Bushs "War on terror", og hvilken betydninger har de haft for samtiden og eftertiden?

Underspørgsmål

1. Hvilke respektive kontekster hører hhv. Perikles' og Bushs' taler under?2. Hvad kendetegner retorikken i de to taler?3. Hvilke konsekvenser har talerne haft for eftertiden?4. I hvilken grad er talerne troværdige, hvis man ser på dem som kilder for deres respektive samtider?5. Hvilke forskelle og ligheder er der mellem hhv. Perikles' gravtale og "War on terror"?

Demokrati før og nu (SA og ol)

Hvilket politisk alternativ opstiller Platon til det athenske demokrati, og hvilke konsekvenser får det?

1. Hvad er det athenske demokrati?
2. Hvorfor opstiller Platon et alternativ til det athenske demokrati?
3. Hvilke konsekvenser får Platons kritik af demokratiet?
4. Hvorfor opstår den store debat om demokratiet som styreform efter 2. verdenskrig?
5. Hvilke udfordringer og løsningsmodeller har det moderne demokrati?

Demokrati og styreformer (SA og ol)

Den bedste statsform

Aristoteles, Platon, Cicero – Hal Koch, Alf Roos, Mogens H. Hansen